

The use of criminal records as a means of preventing organised crime

I 1999 blev der af Justitsministeriets forskningspulje bevilget 66.395 kr. til udarbejdelse af dansk landerapport for EU-projektet "The use of criminal records as a means of preventing organised crime in the areas of money laundering and public procurement: the need for Europe-wide collaboration".

Den danske landerapport (22 sider + bilag) til FALCONE PROJECT JHA/1999/FAL/197 er udarbejdet af cand. jur. Lene Ravn, Københavns Universitet. EU-projektet er udført under ledelse af koordinator Dr. Helen Xanthaki, Academic Director, Centre for Legislative Studies, Institute of Advanced Legal Studies (IALS), 17 Russell Square, London WC1B 5DR. Projektkoordinatorens afsluttende retssammenlignende rapport er godkendt af Kommissionen og er under udgivelse.

Resumé

Landerapporten vedrører besvarelse af en række spørgsmål om bl.a. følgende:

Forekomsten af kriminalregisterdata i national ret, adgangsberettigelse, kriminalitetstyper og sletningsprocedurer.

Brugen af kriminalregisteret, herunder myndighedernes brug af straffeattester i forbindelse med offentlige udbud, bankers adgang til de ansattes straffeattester i forbindelse med administrationen af lovgivningen om hvidvask af penge, samt advokaters og revisorers faglige organisationers adgang i forbindelse med kontrol af medlemmerne.

Betydningen af datalovgivning til beskyttelse af privatlivets fred og spørgsmål om menneskerettighedernes indflydelse.

Samarbejdet med udenlandske myndigheder med henblik på indhentelse af straffeattester for udlændinge.

Problemer i forbindelse med eventuel fremtidig kriminalregistrering inden for rammerne af den Europæiske Union.

Ifølge projektkoordinatorens afsluttende rapport er formålet med Falcone projektet at foretage en komparativ analyse af forekomsten, brugen af og adgangen til kriminalregisterdata i medlemstaterne i den Europæiske Union i ansættelsessager. Da både det gældende direktiv om hvidvaskning af penge og udkastet til et nyt pålægger de ansatte i banker og finansieringsinstitutter opgaver som identifikation, angivelse og kontrol med mistænkelige transaktioner, bliver effektiviteten af kampen mod organiseret kriminalitet på hvidvaskningsområdet direkte afhængig af de ansattes egnethed til udførelse af deres opgave.

I denne nye rolle udgøres et aspekt af egnetheden til jobbet som for eksempel bankfunktionær af fraværet af forstraffe for hvidvaskning af penge eller beslægtede lovovertrædelser, som et første værn mod udførelsen af hvidvask-forbrydelser. I realiteten må der tages skridt til at inddrage oplysninger om forstraffe i andre lande end den stat, hvor banken befinder sig.

Projektledelsens konklusion af landerapporterne er blandt andet, at spørgsmålet om videre samarbejde mellem medlemsstaterne ikke kan angribes på det mellemstatslige niveau.

Mængden af relevante, men dog øjensynligt ikke-succesrige, internationale og bilaterale overenskomster om udveksling af kriminalregisterdata understreger behovet for indførelsen af et nyt direktiv, som vil indføre pligt for offentlige udbudsgivere, faglige organisationer og banker til at søge indirekte adgang til fremtidige deltageres straffeattester med henblik på udelukkelse af personer, hvis kriminelle fortid ikke garanterer den effektive opfyldelse af de ansattes/medlemmernes nye rolle som et første værn mod organiseret kriminalitet.

Det foreslåede nye direktiv bør også indføre praktiske mekanismer for dataudveksling mellem de nationale myndigheder til vedligeholdelse af kriminalregisterdata og regler om adgang til data.

På grund af mangelen på effektiv international udveksling af data mellem de nationale kriminalregistre antages det, at skabelsen af en standardiseret europæisk straffeattest, som muligvis kan vedligeholdes og opdateres af Europol, vil være den bedste og mest effektive løsning. Det antages videre, at brugen af eksisterende nationale straffeattester i det mindste i en umiddelbar fremtid vil være et brugbart og realistisk instrument til at styrke EU's kamp mod organiseret kriminalitet på området for hvidvaskning af penge og offentlige udbud.

Ovennævnte projekt har givet anledning til udførelsen af et opfølgende Falcone projekt, ligeledes koordineret af dr. Xanthaki, under titlen "A European Criminal Record as a means of combating organised crime". Opfølgingsprojektet er under bearbejdelse med henblik på konkluderende rapport.